KINH DIỆU PHÁP LIÊN HOA – Quyển 1

Hán dịch: Tam Tạng Pháp Sư Cưu Ma La Thập Việt dịch: Hòa thượng Thích Trí Tịnh

LOTUS SUTRA Volume I

Chinese translation: Tripitaka Dharmabhànaka Kumārajīva English translation: City of Ten Thousand Buddhas, USA.

Light adaptation by: support@daotrangtayphuong.org

Conventions:

- Text absent in Vietnamese: English text put in footnotes or in Appendixes or in []
- Text absent in English: Put in italic font if translated.
- Bold *italic*: Using translation from http://evdhamma.org/index.php/sutras/lotus-nirvana/lotus-sutra/

• [italic] in Vietnamese: differences among Vietnamese versions

PHẨM "PHƯƠNG TIỆN" (31) THỨ HAI

1. Lúc bấy giờ, đức Thế-Tôn từ chánh định an lành mà dậy, bảo ngài Xá-Lợi-Phất: "Trí-huệ của các đức Phật rất sâu vô lượng,

PHẨM "PHƯƠNG TIỆN" THỦ HAI (Expedient Devices)

1. At that time the World Honored One arose serenely from samadhi and told Shariputra, "The wisdom of all the Buddhas is extremely profound and unlimited. The gateway to this wisdom is difficult

môn trí huệ đó khó hiểu khó vào, tất cả hàng Thanh-văn cùng Bích-chi-Phật đều không biết được. to understand and difficult to enter. It cannot be known by any of the Hearers or Pratyekabudhas.

Vì sao? Phật đã từng gần gũi trăm nghìn muôn ức, vô số các đức Phật, trọn tu vô

What is the reason? The Buddhas have, in the past, drawn near to countless hundreds of thousands of tens of thousands of millions of

lượng đạo pháp của các đức Phật, dõng mãnh tinh tấn,

danh tốt đồn khắp, trọn nên pháp rất sâu chưa từng có, theo thời nghi mà nói pháp ý thú khó hiểu. Buddhas, exhaustively practicing the unlimited dharmas of the Way of those Buddhas. They are forging ahead with courage and vigor and their names are known everywhere." "They have accomplished the most profound Dharma, one which has never been before, and speak of it according to what is appropriate, but its purport is difficult to understand."

Xá-Lợi-Phất! Từ ta thành Phật đến nay, các món nhân duyên, các thứ thí dụ, rộng nói ngôn giáo, dùng vô số phương tiện dìu dắt chúng sanh, làm cho xa lìa lòng chấp. Vì sao? Đức Như-Lai đã

"Shariputra, from the time I realized Buddhahood, I have, by means of various causes and conditions and various analogies, extensively proclaimed the verbal teaching. With countless expedient devices, I have guided living beings, leading them to separate from all attachments." "Why is this? The Thus Come One has

đầy đủ phương tiện, tri kiến và ba-la-mật.

already perfected his expedient devices, his knowledge and vision, and the paramitas."

Xá-Lợi-Phất! Tri kiến của Như-Lai rộng lớn sâu xa, đức vô lượng vô-ngại-lực, vô-sở-úy, thiền-định, giải-thoát tam-muội, đều sâu vào không ngằn mé, trọn

"Shariputra, the knowledge and vision of the Thus Come One is vast, great, profound, and farreaching. He has profoundly entered, without boundary, the unlimiteds, the unobstructeds, the powers, the fearlessnesses, the

nên tất cả pháp chưa từng có.

dhyana concentrations, and the samadhis of liberation, accomplishing all those dharmas never had before."

Xá-Lợi-Phất! Như-Lai hay các món phân biệt, khéo nói các pháp lời lẽ êm dịu vui đẹp lòng chúng.

"Shariputra, the Thus Come One is able to make various discriminations, cleverly speaking all dharmas. His speech is gentle and delights the hearts of the multitudes."

biên pháp vị tằng hữu, đức Phật thảy đều trọn nên.

Xá-Lợi-Phất! Tóm yếu | "Shariputra, essentially speaking, mà nói đó, vô lượng vô the Buddha has fully accomplished all of those unlimited, boundless dharmas which have never been before."

2. Thôi Xá-Lợi-Phất! Chẳng cần nói nữa. Vì sao? Vì pháp khó hiểu ít có thứ nhất mà Phật

2. "Stop." "Shariputra, there is no need to speak further. Why is this? As to that foremost, rare, and hardto-understand Dharma

trọn nên đó, chỉ có Phật cùng Phật mới có thể thấu tột tướng chân thật của các pháp, nghĩa là các pháp: tướng như vậy, tánh như vậy, thể như vậy, lực như vậy, tác như vậy, nhân như vậy,

accomplished by the Buddha only the Buddhas and the Buddha can exhaust the Real Mark of all dharmas. That is to say with regard to all dharmas: the suchness of the marks, the suchness of the nature, the suchness of the substance, the suchness of the power, the suchness of the function, the suchness of the causes,

duyên như vậy, quả như vậy, báo như vậy, trước sau rốt ráo như vậy. the suchness of the conditions, the suchness of the effects, the suchness of the retributions, and the suchness of the ultimate equality from beginning to end."

Bấy giờ, đức Thế-Tôn muốn tuyên lại nghĩa trên mà nói bài kệ rằng:

At that time, the World Honored One, wishing to restate this meaning, spoke verses saying,

3. Đầng Thê-Hùng khó lường Các trời cùng người đời Tất cả loài chúng sanh Không ai hiếu được Phật Trí-lực, vô-sở-úy Giải thoát các tammuội

3. Illimitable are the heroes of the world.

All the gods and people in the world,

And all the classes of living beings Cannot know the Buddhas.

The Buddhas' powers,

fearlessnesses,

Liberations and samadhis,

Các pháp khác của	And other dharmas of the Buddhas	
Phật		
Không ai so lường	Can be fathomed by no one.	
được		
Vốn từ vô số Phật	Formerly, following countless	
	Buddhas,	
Đầy đủ tu các đạo	I perfectly walked all the paths	
Pháp nhiệm mầu rất	Of the wonderful Dharma, subtle	
sâu	and deep,	
Khó thấy khó rõ được	Hard to see and hard to understand	

Trong vô lượng ức kiếp

Tu các đạo đó rồi Đạo tràng được chứng

quả

Ta đều đã thấy biết

Quả báo lớn như vậy Các món tánh tướng nghĩa Through limitless millions of eons,

I walked down all these paths.

In the Bodhimanda, I realized the fruit,

And have fully known and seen it all.

The great effect and retribution, The various natures, marks, and meanings, Ta cùng mười phương Phật

Mới biết được việc đó

Are such that I and the tendirection Buddhas
Alone can understand these matters.

4. Pháp đó không chỉ được Vắng bặt tướng nói năng

4. This Dharma cannot be demonstrated,The mark of language being still and extinct;

Các loài chúng sinh khác

Trừ các chúng Bồ-Tát Người sức tin bền chặt Các hàng đệ tử Phật Từng cúng dường các Phât Tất cả lậu đã hết

Of all the kinds of living beings

Không có ai hiểu được There is none who can understand it.

Except the host of Bodhisattvas,

Firm in the power of faith.

The host of the Buddha's disciples

Who have made offerings to the

Buddhas

And who have exhausted all outflows,

		_		
	Trụ thân rốt sau này	And dwell in their final bodies—		
Các hạng người vậy		The strength of people such as		
	thảy	these		
	Sức họ không kham	Also proves inadequate.		
	được,			
	Giả sử đầy thế gian	If the world were filled		
Đều như Xá-Lợi-Phất		With those like Shariputra,		
	Cùng suy chung so	Who together spent their thoughts		
	lường	to measure it,		
	Chẳng lường được	They could not fathom the		
	Phật trí	Buddha's wisdom.		

Chính sử khắp mười phương Đều như Xá-Lợi-Phất Và các đệ-tử khác

Truly, suppose the ten directions, Were filled with those like Shariputra,

And that the remaining disciples filled

Cũng đầy mười phương cõi

được.

All the lands in the ten directions,

Cùng suy chung so lường Cũng lại chẳng biết And that together they spent their thoughts to measure it,

They also could not know it.

Bậc Duyên-giác trí	If Pratyekabuddhas of sharp
lành	wisdom
Vô lậu thân rốt sau	Without outflows, in their final
	bodies,
Cũng đầy mười	Also filled the ten directions,
phương cõi	
Số đông như rừng tre,	Their number like the bamboo in
	the forest,
Hạng này chung một	And if they put their minds

together,

lòng

Trong vô lượng ức kiếp

Muốn xét Phật thật trí

Chẳng biết được chút phần.

Bồ-Tát mới phát tâm

Cúng dường vô số Phật Wishing to think about the

Buddha's real wisdom,

Throughout measureless millions eons,

They could not know the smallest part of it.

Suppose newly resolved

Bodhisattvas,

Who have made offerings to countless Buddhas,

Rõ thấu các nghĩa thú	Who understand the principle and	
	the purport,	
Lại hay khéo nói pháp	And are well able to speak the	
	Dharma,	
Như lúa, mè, tre, lau	Whose numbers are like rice,	
	hemp, bamboo, and reeds,	
Đông đầy mười	Filled the ten-direction lands,	
phương cõi		
Một lòng dùng trí mầu	And suppose with one mind and	
	with wondrous wisdom,	

Trải số kiếp hằng sa	Throughout eons like the Ganges'	
	sands,	
Thảy đều chung suy	They were all together to think it	
lường	over,	
Chẳng biết được trí	Even they could not know the	
Phật	Buddha's wisdom.	
Hàng bất-thối Bồ-Tát	Suppose that non-retreating	
	Bodhisattvas,	
Số đông như hằng sa	Their number like the Ganges'	
	sands,	

Một lòng chung suy	With one mind thought to seek		
cầu	that wisdom		
Cũng lại chẳng hiểu	They also could not know of it.		
được.			
5. Lại bảo Xá-Lợi-	5. And what is more, Shariputra,		
Phất			
Pháp nhiệm mầu rất	That inconceivable, non-outflow,		
sâu			
Vô lậu khó nghĩ bàn	Most profound and subtle Dharma,		
Nay ta đã được đủ	I have perfectly obtained,		

Chỉ ta biết tướng đó Mười phương Phật cũng vậy,

And I alone know its mark, Along with the ten-direction Buddhas.

Xá-Lợi-Phất phải biết Lời Phật nói không khác

Shariputra, you should know
The words of the Buddhas do not
differ.

Với Pháp của Phật nói

In the Dharma spoken by the Buddhas

Nên sinh sức tin chắc

You should place the power of great faith.

Pháp của Phật lâu sau

When the World Honored One's Dharma is at its end,

Cần phải nói chân thật

The true and real must be spoken.

Bảo các chúng Thanh-

I tell the assembly of Hearers

văn

Cùng người cầu

Duyên-giác

Ta khiến cho thoát khổ

And those who seek the

Conditioned Enlightened Vehicle,

That I will lead them to cast off

suffering's bond,

And arrive at Nirvana.

Đến chứng được Niết-

bàn

Phật dùng sức phương tiện

Dạy cho ba thừa giáo

Chúng sanh nơi nơi chấp

Dắt đó khiến ra khỏi.

6. Khi đó trong đại chúng có hàng Thanhvăn lậu tận A-la-hán, The Buddha uses the power of expedients,

Demonstrating the teaching of Three Vehicles,

So that living beings, attached in many places,

May be guided to escape.

6. At that time in the assembly there were Hearers, Arhats with outflows extinguished,

ngài A-Nhã Kiều-Trần-Như v.v... một nghìn hai trăm người và các Tỳ-kheo, Tỳkheo-ni, cân-sự-nam cùng cận-sự-nữ, hạng người phát tâm Thanhvăn, Duyên-giác đều nghĩ rằng: "Hôm nay đức Phật cớ chi lại ân cần ngợi khen phương

Ajnatakaundinya and others, twelve hundred persons, as well as Bhikshus, Bhikshunis, Upasakas, and Upasikas who had brought forth the resolve to become Hearers and Pratyekabuddhas. They all had the following thought: "Why, now, does the World Honored One repeatedly praise the expedient devices saying, 'the Dharma obtained by

tiện mà nói thê này: "Pháp của Phật chứng rất sâu khó hiểu, tất cả hàng Thanh-văn cùng Duyên-giác không thể đến được". Đức Phật nói một nghĩa giải thoát, chúng ta cũng chứng được pháp đó đến nơi Niết-bàn, mà

the Buddha is so extremely profound and difficult to understand and the purport of his speech is so difficult to know, that none of the Hearers or Pratyekabuddhas can grasp it.' The Buddha has spoken of but one principle of liberation and we have already obtained this Dharma and arrived at Nirvana. Now, we do not understand his intention."

nay chẳng rõ nghĩa đó về đâu?

7. Lúc ấy, ngài Xá-Lợi-Phất biết lòng nghi của bốn chúng, chính mình cũng chưa rõ, liền bạch Phật rằng: "Thıra Thế-Tôn! Nhân gì duyên gì mà Phật ân cần khen ngợi pháp phương-tiện thứ nhất

7. At that time Shariputra, knowing the doubts in the minds of the fourfold assembly, and himself not yet fully understanding, addressed the Buddha saying: "For what reason has the World Honored One repeatedly praised the foremost expedient devices of the Buddhas nhiệm mấu rất sâu khó hiểu của các đức Phật? Con từ trước đến nay chưa từng nghe Phật nói điều đó, hôm nay bốn chúng thảy đều có lòng nghi. Cúi xin đức Thê-Tôn bày nói việc đó. Cớ gì mà đức Thế-Tôn ân cần khen ngợi

and the extremely profound and wonderful Dharma which is difficult to understand? From the past onwards I have never heard the Buddha speak in such a way. Presently, the fourfold assembly all has doubts. I only pray that the World Honored One will expound upon this subject: Why has the World Honored One repeatedly praised the Dharma, which is

pháp nhiệm mầu rất sâu khó hiểu?

extremely profound, subtle, and hard to understand?"

Khi đó ngài Xá-Lợi-Phất muốn tuyên lại nghĩa trên mà nói kệ rằng: At that time, Shariputra, wishing to restate this meaning, spoke verses saying:

8. Đấng Huệ-Nhật Đại-thánh

8. Oh! Sun of Wisdom, Great Honored Sage,

Lâu mới nói pháp này,	Long have you waited to speak		
	this Dharma;		
Tự nói pháp mình	Speaking of your attainments of		
chứng	such		
Lực, vô-úy, tam-muội,	Powers, fearlessnesses, and		
	samadhis,		
Thiền-định, giải-thoát	Dhyana samadhis and liberations,		
thảy			
Đều chẳng nghĩ bàn	And other inconceivable dharmas.		
được.			

Pháp	chứng	noi	đạo
tràng			

Concerning the Dharma obtained in the Bodhimanda,

Không ai hỏi đến được,

No one is able to raise a question.

Ý con khó lường được |I find its meaning hard to fathom, Cũng không ai hay hỏi. And am also unable to ask about it.

Không hỏi mà tự nói Khen ngợi đạo mình làm

So you speak unasked,

Praising the path you have walked

Các đức Phật chứng được

Trí huệ rất nhiệm mầu.

Hàng vô-lậu La-hán

Cùng người cầu Niết-

bàn

Nay đều sa lưới nghi

Phật cớ chi nói thế?

Hạng người cầu

Duyên-giác.

Tỳ-kheo, Tỳ kheo-ni,

Attained by all the Buddhas.

And that wisdom fine and subtle, All the Arhats, without outflows, And those who seek Nirvana,

Have fallen into a net of doubts.

"Why has the Buddha said this?"

Those who seek Condition

Enlightenment,

The Bhikshus, the Bhikshunis,

Các trời, rồng, quỉ,	Gods, dragons, ghosts, and spirits,	
thần		
Và Càn-thát-bà thảy	Gandharvas and others,	
Ngó nhau mang lòng	Look at one another, perplexed,	
nghi		
Nhìn trông đấng Túc-	And then gaze at the Doubly	
Tôn,	Complete Honored One.	
Việc đó là thế nào	"What is the meaning of this	
	matter?"	
Xin Phật vì dạy cho?	"We pray that the Buddha will	
	explain."	

Trong các chúng	Of the host of Hearers		
Thanh-văn			
Phật nói con hạng nhất	The Buddha has declared me		
	foremost,		
Nay con nơi trí mình	And yet now with my own		
	wisdom		
Nghi lầm không rõ	I cannot resolve my doubts.		
được			
Vì là pháp rốt ráo	Is this Dharma ultimate?		
Vì là đạo Phật làm	Or is it the path to be walked?		

Con	từ	miệ	ng	Phật
sanh				

Chắp tay nhìn trông chờ

Xin ban tiếng nhiệm mầu

Liền vì nói như thực

Các trời, rồng, thần thảy

Disciples born from the Buddha's mouth,

With joined palms wait, expectantly.

Pray put forth the subtle sound,

For it is time to tell it as it really is.

The gods, dragons, spirits, and others

Số đông như hằng sa	Their numbers like the Ganges'
	sands,
Bồ-Tát cầu thành Phật	Bodhisattvas seeking
	Buddhahood,
Số nhiều có tám muôn	Numbering a full eighty thousand,
Lại những muôn ức	And, from myriads of millions of
nước	lands,
Vua Chuyển-Luân-	Wheel-turning sage kings have
vương đến	come,
Đều lòng kính chắp tay	With joined palms and reverent

minds

Muốn nghe đạo đầy đủ.

All wish to hear of the perfect way.

9. Khi đó đức Phật bảo ngài Xá-Lợi-Phất: "Thôi thôi! Chẳng nên nói nữa, nếu nói việc đó tất cả trong đời các trời và người đều sẽ kinh sợ nghi-ngờ".

9. At that time the Buddha told Shariputra, "Stop! Stop! There is no need to speak further. If this matter were spoken of, the gods and humans in all the worlds would be frightened and led to doubts."

10. Ngài Xá-Lợi-Phât lại bạch Phật rằng: "Thưa Thế-Tôn! Cúi xin nói đó, cúi xin nói đó. Vì sao? Trong hội đây có vô số trăm nghìn muôn ức a-tăngkỳ chúng-sinh đã từng gặp các đức Phật, các căn mạnh le, trí huệ sáng suốt, được nghe

10. Shariputra again addressed the Buddha saying, "World Honored One, I only pray that you will speak it. I only pray that you will speak it. What is the reason? In this assembly are countless hundreds of thousands of myriads of millions of asankhyeyas of living beings who have, in the past, seen the Buddhas. Their roots are keen and their wisdom bright.

Phật dạy chắc có thể kính tin".

Hearing what the Buddha says they will be able to revere and believe it."

Lúc ấy, ngài Xá-Lợi-Phất muốn tuyên lại nghĩa này mà nói kệ rằng:

At that time, Shariputra, wishing to restate this meaning, spoke the following verses:

Đấng Pháp-Vương vô thượng

Dharma King, Supremely Honored One,

Xin nói nguyện đừng lo

Vô lượng chúng hội đây

Có người hay kính tin.

11. Đức Phật lại ngăn Xá-Lợi-Phất: "Nếu nói việc đó thì tất cả trong đời, trời, người, A-tu-

Do but speak; pray have no worries,

For, with in the limitless multitudes,

Are those who can revere and believe it.

11. The Buddha again stopped Shariputra, "If this matter were spoken of, the gods, humans, and asuras in all the worlds would be

la đều sẽ nghi sợ, Tỳ-kheo tăng-thượng-mạn sẽ phải sa vào hầm lớn".

Khi đó đức Thế-Tôn lại nói kệ rằng:

Thôi thôi! Chẳng nên nói

frightened and led to doubt, and those Bhikshus of overweening pride would fall into a big pit."

Then the World Honored One restated his meaning in verse, saying,

Stop, stop. It must not be spoken.

Pháp ta diệu khó nghĩ

Những kẻ tăngthượng-mạn Nghe ắt không kính tin.

12. Lúc ấy ngài Xá-Lợi-Phất bạch Phật rằng: "Thưa Thế-Tôn! Cúi xin Phật nói, cúi My Dharma is wonderful beyond conception,

And those of undue pride who heard it,

Surely would neither revere nor believe it.

12. At that time, Shariputra further addressed the Buddha, saying, "World Honored One, I only pray that you will speak it. I only pray

hội này hạng người sánh bằng con có trăm nghìn muôn ức. Đời đời đã từng theo Phật học hỏi, những người như thế chắc hay kính tin lâu dài an ổn nhiều điều lợi ích.

xin Phật nói. Nay trong that you will speak it. Presently, within this assembly are those who are my equal, hundreds of thousands of myriads of millions of them. Life after life they have been transformed by the Buddha. People such as these will surely be able to revere and believe you. They will gain security and great benefit within the long night."

Khi đó ngài Xá-Lợi-Phất, muốn tuyên lại nghĩa trên mà nói kệ rằng: At that time, Shariputra, wishing to restate his meaning, recited the following verses:

Đấng vô thượng Lưỡng-túc Xin nói pháp đệ nhất Con là trưởng tử Phật Xin thương phân biệt nói.

Supreme and Doubly Honored One.

Pray speak the foremost Dharma. I, the Buddha's eldest disciple, Wish you will but speak it in detail.

Vô lượng chúng hội	The limitless host here assembled,
đây	
Hay kính tin pháp này	Can revere and believe this
	Dharma,
Đời đời Phật đã từng	For the Buddha has, for life after
	life,
Giáo hóa chúng như	Taught and transformed such ones
thế	as these.
Đều một lòng chắp tay	With one mind, with palms joined,
Muốn nghe lãnh lời	We all wish to hear the Buddha
Phật.	speak.

Chúng con nghìn hai trăm

Twelve hundreds of us there are,

Nguyện Phật vì chúng này

Cùng hạng cấu Phật nọ And more, seeking Buddhahood. Pray, for those assembled here,

Cúi xin phân biệt nói

Chúng đây nghe pháp

ây

Speak of it in detail; Having heard this Dharma,

Thời sanh lòng vui mùng.

Great will our rejoicing be.

13. Bấy giờ, đức Thê-Tôn bảo ngài Xá-Lợi-Phất: "Ông đã ân cần ba phen thưa thỉnh đâu được chẳng nói. Ông nay lóng nghe khéo suy nghĩ nhớ đó, ta sẽ vì ông phân biệt giảinói".

14. Khi đức Phật nói lời đó, trong hội có các

13. Thereupon the World Honored One told Shariputra, "Since you have earnestly requested three times, how can I not speak? You should now listen attentively, think upon it well, and be mindful of it; I will explain it in detail for your sake."

14. As he said these words, five thousand Bhikshus, Bhikshunis,

Tỳ-kheo, Tỳ-kheo-ni, cận-sự-nam, cận-sựnữ, cả thấy năm nghìn người, liền từ chỗ ngồi đứng dậy lễ Phật mà lui về. Vì sao? Vì bọn người này gốc tội sâu nặng cùng tăngthượng-mạng, chưa được mà nói đã được, chưa chứng mà cho đã

Upasakas, and Upasikas in the assembly rose from their seats, made obeisance to the Buddha and left. What was the reason? The roots of their offenses were deep and grave and they were of such overweening pride that they claimed to have obtained what they had not yet obtained and to have certified to that to which they had not yet certified to. With faults chứng, có lỗi dường ấy, cho nên không ở lại. Đức Thế-Tôn yên lặng không ngăn cản.

such as these they could not stay.

The World Honored One remained silent and did not restrain them.

15. Bấy giờ, Đức Phật bảo ngài Xá-Lợi-Phất: "Trong chúng ta đây không còn cành lá, rặt có hạt chắc. Xá-Lợi-Phất! Những gã tăng-

15. The Buddha then told
Shariputra, "My assembly has now
been cleared of its branches and
leaves and only the trunks remain.
Shariputra, it is excellent that
those of overweening pride have

thượng-mạn như vậy lui về cũng là tốt. Ông nay nên khéo nghe, ta sẽ vì ông mà nói".

left. You should now listen well and I shall speak it for you."

Tôn con nguyện thích muốn nghe".

Ngài Xá-Lợi-Phất bạch Shariputra said, "So be it, World rằng: "Vâng thưa Thế- Honored One. I wish joyfully to hear it."

16. Đức Phật bảo ngài Xá-Lợi-Phất: "Pháp mầu như thế, các đức Phật Như-Lai đến khi đúng thời mới nói, đó như hoa linh-thoại đến thời tiết mới hiện một lần.

17. Xá-Lợi-Phất! Các ông nên tin lời của

16. The Buddha told Shariputra, "A wonderful Dharma such as this is spoken only occasionally by the Buddhas, the Thus Come Ones, just as the udumbara flower appears but once in a great while."

17. "Shariputra, you should all believe that which the Buddha

Phật nói không hề hư vọng.

says, for his words are not vain or false.

Xá-Lợi-Phất! Các đức Phật theo thời nghi nói pháp ý-thú khó hiểu. Vì sao? Ta dùng vô số phương tiện các món nhân duyên, lời lẽ thí du diễn nói các pháp. Pháp đó không phải là

Shariputra, all the Buddhas speak the Dharma in accord with what is appropriate, but its purport is difficult to understand. What is the reason? I extensively speak all dharmas by means of countless expedient devices, various causes and conditions, analogies, and

suy lường phân biệt mà có thể hiểu, chỉ có các đức Phật mới biết được đó. Vì sao? Các đức Phật Thế-Tôn, chỉ do một sự nhân duyên lớn mà hiện ra nơi đời.

expressions. This Dharma cannot be understood through deliberation or discrimination. Only the Buddhas alone can know it. Why is this? All the Buddhas, the World Honored Ones, appear in the world only because of the causes and conditions of the one great matter."

Xá-Lợi-Phật! Sao nói rằng các đức Phật Thế-Tôn chỉ do một sự nhân duyên lớn mà hiên ra nơi đời? Các đức Phật Thế-Tôn vì muốn cho chúng sanh khai tri kiến Phật để được thanh tịnh mà hiện ra nơi đời; vì muốn chỉ tri kiến Phật

"Shariputra, what is meant by 'All Buddhas, World Honored Ones, appear in the world only because of the causes and conditions of the one great matter?' The Buddhas, the World Honored Ones, appear in the world because they wish to lead living beings to open the knowledge and vision of the Buddhas and gain purity. They appear in the world because they

cho chúng-sanh mà hiện ra nơi đời; vì muốn cho chúng sanh tỏ ngộ tri kiến Phật mà hiện ra nơi đời; vì muốn cho chúng sanh chứng vào đạo tri kiến Phật mà hiện ra nơi đời.

wish to demonstrate to all living beings the knowledge and vision of the Buddhas. They appear in the world because they wish to lead living beings to awaken to the knowledge and vision of the Buddhas. They appear in the world because they wish to lead living beings to enter into the Path of the knowledge and vision of the Buddhas."

đức Phật do vì một sự nhân duyên lớn mà hiện ra nơi đời".

Xá-Lợi-Phât! Đó là các | "Shariputra, these are the causes and conditions of the one great matter for which all the Buddhas appear in the world."

18. Đức Phật bảo Xá-Lợi-Phất: "Các đức Phật Như-Lai chỉ giáo hóa Bồ-Tát, những điều làm ra thường vì một việc: chỉ đem tri

18. The Buddha told Sharipura, "All the Buddhas, the Thus Come Ones, teach and transform only Bodhisattvas. All their actions are always for the one matter, and that is only to demonstrate and

kiến Phật chỉ cho chúng sanh tỏ ngộ thôi".

enlighten living beings to the Buddha's knowledge and vision.

Xá-Lợi-Phất! Đức Như-Lai chỉ dùng một Phật thừa mà vì chúng sanh nói pháp không có các thừa hoặc hai hoặc ba khác.

Shariputra, in speaking Dharma to living beings, the Thus Come Ones use only the Buddha Vehicle. There are no other vehicles, whether two or three.

19. Xá-Lợi-Phất! Pháp của tất cả các đức Phật ở mười phương cũng như thế.

19. Shariputra, the Dharma of all the Buddhas of the ten directions is thus.

Xá-Lợi-Phất! Thuở quá khứ các đức Phật dùng vô lượng vô số phương tiện các món nhân duyên lời lẽ thí dụ mà vì chúng sanh

Shariputra, the Buddhas of the past, by means of limitless, countless expedient devices, various causes and conditions, analogies and expressions, have proclaimed all the dharmas to

diễn nói các pháp. Vì pháp đó đều là một Phật thừa, nên các chúng sanh đó theo chư Phật nghe pháp rốt ráo đều được chứng "nhứt-thiết chủng-trí".

living beings. These dharmas were all for the sake of the One Buddha Vehicle. All these living beings, hearing the Dharma from the Buddhas, ultimately attain the Wisdom of All Modes."

Xá-Lợi-Phất! Thuở vị lai, các đức Phật sẽ ra đời cũng dùng vô

"Shariputra, when the Buddhas of the future shall come into the world, they will also by means of lượng vô số phương tiện các món nhân duyên lời lẽ thí dụ mà vì chúng sanh diễn nói các pháp, vì pháp ây đều là một Phật thừa nên các chúng sanh đó theo Phật nghe pháp rốt ráo đều được chứng "nhứt-thiết chủng-trí".

limitless, countless expedient devices, various causes and conditions, analogies and expressions, proclaim all the dharmas to living beings. These dharmas will all be for the sake of the One Buddha Vehicle. Hearing the Dharma from the Buddhas, all these living beings will ultimately attain to the Wisdom of all Modes. Xá-Lơi-Phât! Hiện tại nay, trong vô lượng trăm nghìn muôn ức cõi Phật ở mười phương, các đức Phật Thế-Tôn nhiều điều lợi ích an vui cho chúng sanh. Các đức Phật đó cũng dùng vô lượng vô số phương tiện các món nhân-duyên lời lẽ

Shariputra, presently, all the Buddhas, World Honored Ones, throughout the ten directions in limitless hundreds of thousands of myriads of millions of Buddhalands, greatly benefit living beings and bring them peace and happiness. These Buddhas also by means of limitless, countless expedient devices, various causes and conditions,

thí dụ mà vì chúng sanh diễn nói các pháp, vì pháp đó đều là một Phật thừa, các chúng sanh ấy theo Phật nghe pháp rốt ráo đều được chứng "nhứt-thiết chủng-trí".

analogies, and expressions, extensively proclaim all the dharmas to living beings. These dharmas are all for the sake of the One Buddha Vehicle. All these living beings, hearing the Dharma from the Buddhas, ultimately attain the Wisdom of All Modes.

Xá-Lợi-Phất! Các đức Phật đó chỉ giáo hóa Shariputra, all the Buddhas only teach and transform Bodhisattvas

Bô-Tát, vì muốn đem tri kiến Phật mà chỉ cho chúng sanh, vì cho chúng sanh tổ ngộ, vì muốn làm cho chúng sanh chứng vào tri kiến Phật vậy.

because they wish to demonstrate to living beings the Buddha's knowledge and vision, because muốn đem tri kiến Phật they wish to awaken living beings to the Buddha's knowledge and vision, and because they wish to lead living beings to enter the Buddha's knowledge and vision."

Xá-Lợi-Phất! Nay ta cũng lại như thế, rõ

"Shariputra, I, now, too am also like this. Knowing that living

biêt các chúng sanh có những điều ưa muốn, thân tâm mê chấp, ta tùy theo bản tánh kia dùng các món nhân duyên lời lẽ thí dụ cùng sức phương tiện mà vì đó nói pháp.

beings have various desires to which their hearts are deeply attached, according to their basic dispositions, and by means of various causes and conditions, analogies, expressions, and the power of expedient devices, I speak the Dharma to them."

Xá-Lợi-Phất! Như thế đều vì để chứng được

"Shariputra, this is all done so that they may attain the One Buddha một Phật thừa "nhứtthiết chủng-trí".

Vehicle and the Wisdom of All Modes."

20. Xá-Lợi-Phật! phương còn không có hai thừa hà huống có ba!

20. "Shariputra, in the worlds of Trong cõi nước ở mười the ten directions, there are not even two vehicles, how much the less three.

Xá-Lợi-Phât! Các đức Phật hiện ra trong đời

Shariputra, all Buddhas appear in the world of the five evil

ác năm trược, nghĩa là: Kiệp trược, phiền-nãotrược, chúng-sinhtrược, kiến-trược, mang-trược. Như thế, Xá-Lợi-Phất, lúc kiếp loạn trược chúng sinh nhơ nặng, bỏn sẻn, tham lam, ghét ganh, trọn nên các căn chẳng lành, cho nên các đức

turbidities, that is, the kalpa turbidity, the affliction turbidity, the living beings turbidity, the view turbidity, and the life turbidity. So, Shariputra, it is that in the time of the confusion of the kalpa turbidity, living beings are heavy-laden with impurities. Because they are stingy, greedy, envious, and jealous, they develop unwholesome roots. For this

Phật dùng sức phương tiện, nơi một Phật thừa, phân biệt nói thành ba.

reason, all the Buddhas, by means of the power of expedient devices, within the One Buddha Vehicle, make discriminations and speak of three.

21. Xá-Lợi-Phất! Nếu đệ tử ta tự cho mình là A-la-hán cùng Duyêngiác mà không nghe

21. Shariputra, if a disciple of mine calls himself an Arhat or Pratyekabuddha, but does not hear or know of the fact that all the không biết việc của các Buddhas, the Thus Come Ones,

đức Phật Như-Lai chỉ giáo hóa Bồ-Tát, người này chẳng phải đệ tử Phật, chẳng phải A-lahán, chẳng phải Duyên-giác.

only teach and transform the Bodhisattvas, he is not a disciple of the Buddha nor is he an Arhat, nor is he a Pratyekabuddha."

Lai-nữa, Xá-Lợi-Phât! Các Tỳ-kheo, Tỳđã được A-la-hán, là

"Furthermore, Shariputra, it should be known that those kheo-ni đó tự cho mình Bhikshus and Bhikshunis who claim to have attained Arhatship thân rốt sau rốt ráo Niết-bàn, bèn chẳng lại chí quyết cầu đạo vôthượng chánh-đẳng chánh-giác. Nên biết bọn đó là kẻ tăngthượng-mạn. Vì sao? nếu có Tỳ-kheo thực chứng quả A-la-hán mà không tin pháp này, quyết không có lẽ

and to dwell in their final bodies before ultimate Nirvana, but who do not further resolve to seek anuttarasamyaksambodhi, are people of overweening pride. Why is this? It is impossible that any Bhikshu who had actually attained Arhatship should not believe this Dharma, except in the case when the Buddha has passed into

ây, trừ sau khi Phật diệt độ hiện tiền không Phật. Vì sao? Sau khi Phật diệt độ, những kinh như thế, người hay tho trì đọc tụng hiểu nghĩa rất khó có được, nếu gặp đức Phật khác, ở trong pháp này bèn được hiểu rõ.

extinction and no Buddha is in existence.

Why is this? After the Buddha has passed into extinction, those who accept, uphold, read, recite, and understand the meaning of Sutras such as this will be hard to find. If they encounter other Buddhas, they will then obtain thorough understanding of this Dharma."

Xá-Lợi-Phât! Các ông nên một lòng tin hiểu thọ trì lời Phật dạy. Lời các đức Phật Như-Lai nói không hư vọng, không có thừa nào khác, chỉ có một Phật thừa thôi.

"Shariputra, all of you should, with one heart, believe, understand, accept and uphold the speech of the Buddha, for in the words of all the Buddhas there is nothing vain or false. There are no other vehicles; there is only the One Buddha Vehicle."

Khi ấy đức Thế-Tôn muốn tuyên lại nghĩa này mà nói kệ rằng:

At that time, the World Honored One, wishing to restate his meaning, spoke verses, saying,

22. Tỳ-kheo, Tỳ-kheoni 22. Those Bhikshus andBhikshunis,Who harbor overweening pride.

Mang lòng tăngthượng-mạn

> The arrogant Upasakas, Upasikas who do not believe,

Cận-sự-nam ngã mạn Cận-sự-nữ chẳng tin, Hàng bôn chúng như thế Số kia có năm nghìn Chẳng tự thấy lỗi mình

Nơi giới có thiếu sót Tiếc giữ tội quấy mình Trí nhỏ đó đã ra, Bọn cám tấm trong chúng In the fourfold host, such ones as these,

Sô kia có năm nghìn Numbering five thousand strong... Chẳng tự thấy lỗi mình Who do not see their own mistakes,

Deficient in morality,

And guarding imperfections,

Those of paltry wisdom have left;

The chaff within the multitude is

gone,

Oai đức Phật phải đi,

Thanks to the Buddha's awesome virtue.

Gã đó kém phước đức

These people, lacking blessings and virtue,

Chẳng kham lãnh pháp này,

Are unworthy of receiving this Dharma.

lá

Chúng nay không cành | The assembly is free of branches and leaves;

Chỉ có những hột chắc

The trunks alone remain intact.

23. Xá-Lợi-Phất khéo	23. Shariputra, listen well:
nghe!	
Pháp của các Phật	The Dharma obtained by the
được	Buddhas,
Vô lượng sức phương	Through the power of limitless
tiện	expedients,
Mà vì chúng sanh nói.	Is spoken for living beings
Tâm của chúng sanh	The thoughts in living being's
nghĩ	minds,
Các món đạo ra làm	The various pathways they have
	walked,

Bao nhiêu những tánh	The nature of their various desires,
dục	
Nghiệp lành dữ đời	Their karma, good or ill, from
trước	former lives,
Phật biết hết thế rồi	The Buddha knows them all
	thoroughly.
Dùng các duyên thí dụ	Using conditions, analogies,
Lời lẽ sức phương tiện	Expressions, and powerful
	expedients,
Khiến tất cả vui mừng.	I cause them to rejoice.
Hoặc là nói Khế kinh	I may speak the Sutras,

Cô khởi cùng Bôn-sự.

Bổn-sanh, Vị-tằng-hữu Of former lives, the

Gathas, or past events,

Causes and conditions,

unprecedented,

Cũng nói những nhân

duyên

Thí dụ và Trùng tụng

Luận nghị cộng chín

kinh.

Analogies or geyas,

Or the upadesha texts.

Căn độn ưa pháp nhỏ.

To dull-rooted ones who delight in lesser dharmas,

Nơi vô lượng đức Phật Chẳng tu đạo sâu mầu

Bị các khổ não loạn Vì đó nói Niết-bàn. Ta bày phương tiện đó Khiến đều vào huệ Phật,

Tham châp nơi sanh tử | And who are greedily attached to birth and death,

> Who, under limitless Buddhas, Have not walked the deep and wondrous Path,

Oppressed by scores of sufferings,

For them I speak of Nirvana.

I have established these expedients

To cause them to enter the

Buddha's wisdom.

Chưa từng nói các ông	Never did I say, "All of you
Sẽ được thành Phật	Will realize the Buddha Way."
đạo	
Sở dĩ chưa từng nói	I did not say as much because
Vì giờ nói chưa đến,	The time to speak had not yet
	come.
Nay chính là đến giờ	The time, now, is exactly right,
Quyết định nói Đại-	To speak the Great Vehicle.
thừa.	
24. Chín bộ pháp của	24. The nine division of my
ta	Dharma,

Are spoken to accord with living
beings;
Intending to lead them into the
Great Vehicle,
I therefore speak this Sutra text.
For the Buddha's disciples, pure in
heart,
Who are compliant and have keen
faculties,
Who, under countless Buddhas,

Mà tu đạo sâu mầu,	Have walked the deep and
	wondrous Path,
Vì hàng Phật tử này	I speak the Sutra of the Great
	Vehicle.
Nói kinh Đại-thừa đây.	I predict that such people
Ta ghi cho người đó	In the future will realize the
Đời sau thành Phật đạo	Buddha Way,
Bởi thâm tâm niệm	For with profound thoughts they
Phật	recollect the Buddha,
Tu trì tịnh giới vậy	Cultivate and uphold pure
	morality.

Hạng này nghe thành	When they hear that they will
Phật	become Buddhas
Rất mừng đầy khắp	Great will their rejoicing be.
mình,	
Phật biết tâm của kia.	The Buddha knows their thoughts
	and conduct,
Nên vì nói Đại-thừa.	And speaks the Great Vehicle for
	them.
Thanh-văn hoặc Bồ-	If Hearers or Bodhisattvas,
Tát,	
Nghe ta nói pháp ra	Hear this Dharma that I speak,

Nhẫn đến một bài kệ Đều thành Phật không nghi.

Be it but a single verse, They will become Buddhas, without a doubt.

25. Trong cõi Phậtmười phươngChỉ có một thừa pháp

25. In the Buddhalands of the ten directions,

There is only the Dharma of One Vehicle;

Không hai cũng không

ba

There are not two or three,

Trừ Phật phương tiện nói

Chỉ dùng danh tự giả

Dẫn dắt các chúng sanh

Vì nói trí huệ Phật.

Các Phật ra nơi đời

Chỉ một việc này thực

Except those spoken by the

Buddhas as expedients,

And those are but false

appellations

Used to induce living beings,

So that he may teach them the

Buddha's wisdom.

The Buddhas appear in the world

Only for the sake of this One Real

Matter;

Hai thứ chẳng phải	The other two are not the truth;
chon.	
Trọn chẳng đem tiểu	To the end they would not use the
thừa	Small Vehicle
Mà tế độ chúng sanh,	To rescue living beings.
Phật tự trụ Đại-thừa	The Buddha himself dwells in the
	Great Vehicle,
Như pháp của mình	And in accord with the Dharmas
được	he has gained,
Định, huệ, lực trang	Adorned with the power of
nghiêm	samadhi and wisdom,

Dùng đây độ chúng sanh.

Tự chứng đạo vô thượng

Pháp bình-đẳng Đạithừa

Nếu dùng tiểu thừa độ

Nhẫn đến nơi một người

He uses these to save living beings.

Having certified to the supreme path, myself,

The Great Vehicle's Dharma of equality,

Were I to teach by means of the Small Vehicle,

Even a single human being,

Thời ta đọa sân tham	I would have fallen into stingy
	greed;
Việc ấy tất không	But such a thing could never be.
được,	
Nếu người tin về Phật	Should people rely, in faith, upon
	the Buddha,
Như-Lai chẳng dối gạt	The Thus Come One will not
	deceive them;
Cũng không lòng tham	He has no thoughts of envy or
ghen	greed,

Dứt ác trong các pháp

And he has cut off all the evil in the dharmas.

Nên Phật ở mười phương

Therefore, throughout the ten

directions,

Mà riêng không chố

Ta dùng tướng trang

The Buddha alone has nothing to

fear.

My body adorned with marks,

nghiêm

SQ.

Anh sáng soi trong đời | I brilliantly illumine the world.

Đấng vô lượng chúng	Revered by countless multitudes
trọng	
Vì nói thực tướng ấn	I speak the Seal of the Real Mark.
26. Xá-Lợi-Phất! Nên	26. Shariputra, you should know,
biết	
Ta vốn lập thệ nguyện	That in the past I took a vow,
Muốn cho tất cả chúng	Wishing to lead the multitudes,
Bằng như ta không	To be identical with me.
khác,	
Như ta xưa đã nguyện	That vow, made long ago,

Nay đã đầy đủ rồi Độ tất cả chúng sanh Đều khiến vào Phật đạo

Nêu ta gặp chúng sanh Dùng Phật đạo dạy cả

Kẻ vô trí rối sai

Mê lầm không nhận lời.

Now has been perfectly fulfilled, For I have transformed all beings, Leading them into the Buddha Path.

If, when I met with living beings, I taught them just the Buddha Path,

Those lacking wisdom would be puzzled;

Confused, they would not accept the teaching.

Ta rõ chúng sanh đó Chưa từng tu cội lành Chấp chặt nơi ngũ dục I know that these living beings
Have never cultivated good roots.
They are firmly attached to the five desires,

Vì si ái sinh khổ,

And, out of stupidity and love, become afflicted.

Bởi nhân duyên các dục.

Because of all their desires,

Sa vào ba đường dữ Xoay lăn trong sáu nẻo

They fall into the three evil paths, They turn on the wheel in the six destinies,

Chịu đủ những khổ	Suffering utter misery.
độc	
Thân mọn thọ bào thai	They take a tiny form in the
	womb;
Đời đời tăng trưởng	Life after life, it continues to grow.
luôn	
Người đức mỏng ít	With scanty virtue and few
phước	blessings,
Các sự khổ bức ngặt	They are oppressed by scores of
	sufferings,

Vào rừng rậm tà kiến	They enter the dense forest of
	deviant views,
Hoặc chấp có, chấp	Those of existence, non-existence,
không	and the like.
Nương gá các chấp này	They become dependent on those
	views—
Đầy đủ sáu mươi hai	Sixty-two of them in all.
Chấp chặt pháp hư	Deeply attached to illusory
vọng	dharmas,
Bền nhận không bỏ	They cling to them firmly and
được	cannot let them go.

Ngã mạn tự khoe cao	Arrogant, they brat of their
	loftiness;
Dua nịnh lòng không	They are flatterers, their hearts
thực	insincere.
Trong nghìn muôn ức	Throughout ten billion eons,
kiếp	
Chẳng nghe danh tự	They never hear the Buddha's
Phật	name,
Cũng chẳng nghe	Nor do they hear the proper
chánh pháp	Dharma.
Người như thế khó độ.	Such people are difficult to save.

27. Cho nên Xá-Lợi-Phất!

Ta vì bày phương tiện Nói các đạo dứt khổ

Chỉ cho đó Niết-bàn Ta dầu nói Niết-bàn Cũng chẳng phải thật diệt,

Các pháp từ bốn lai

27. Therefore, Shariputra,

I set forth expedients for them, Speak of the way to suffering's end,

And demonstrate Nirvana.

Although I speak of Nirvana,

It is not true extinction.

All dharmas from their origin,

Tướng thường tự vắng lặng

Phật tử hành đạo rồi

Đời sau được thành

Phật

Ta có sức phương tiện

Mở bày khắp ba thừa.

Tất cả các Thế-Tôn Đều nói đạo nhất thừa Are ever marked by still

extinction.

When the Buddhas's disciples

have walked the Path,

In a future age they will become

Buddhas.

I possess the power of expedients,

And demonstrate the Dharma of

Three Vehicles.

All the World Honored Ones,

Speak the Dharma of One Vehicle.

Nay trong đại chúng	Now all of you assembled here,
này	
Đều nên trừ nghi lầm	Should cast your doubts aside.
Lời Phật nói không	The speech of all Buddhas is the
khác	same:
Chỉ một, không hai	There is only One Vehicle, not
thừa.	two.
28. Vô số kiếp đã qua	28. Throughout countless eons in
	the past,
Vô lượng Phật diệt độ	Innumerable extinct Buddhas,

Trăm nghìn muôn ức	Hundreds of thousands of myriads
Phật	of millions of them,
Số nhiều không lường	A number beyond all calculation,
được.	World Honored Ones such as
Các Thế-Tôn như thế	these,
Các món duyên thí dụ	Used various conditions,
	analogies,
Vô số ức phương tiện	And the power of countless
	expedients,
Diễn nói các pháp	To proclaim the marks of all
tướng,	dharmas.

Các đức Thế-Tôn đó
Đều nói pháp nhất thừa
Độ vô lượng chúng
sanh
Khiến vào nơi Phật
đạo
Lại các đại Thánh-

Biết tất cả thế gian

chúa

Leading them to the Buddha Path.

Further, all great Sagely Lords,

Know the deep desires in the hearts

Trời người loài quần	Of all the gods, humans, and other
sanh	beings
Thâm tâm chỗ ưa	Within all the worlds.
muốn	
Bèn dùng phương tiện	Using different expedients,
khác	
Giúp bày nghĩa đệ	Which help to reveal the foremost
nhất.	principle.
29. Nếu có loài chúng	29. If there are living beings
sanh	
nhất. 29. Nếu có loài chúng	principle.

Gặp các Phật quá khứ	Who have met with Buddhas in
	the past
Hoặc nghe pháp bố thí	Heard the Dharma, practiced
	giving,
Hoặc trì giới nhẫn	Morality, patience, and vigor
nhục	
Tinh tấn, thiền, trí thảy	Dhyanasamadhi, wisdom, and so
	on,
Các món tu phước huệ,	Cultivating blessings and wisdom,
Những người như thế	Persons such as these
đó	

Đều đã thành Phật đạo	Have all realized the Buddha path.
Sau các Phật diệt độ	When those Buddhas have become
	extinct
Nếu người lòng lành	If there are those with compliant
diu	hearts,
Các chúng sanh như	Beings such as these
thế	
Đều đã thành Phật đạo	Have attained the Buddha Way.
30. Các Phật diệt độ	30. After the extinction of those
rồi	Buddhas,

Người cúng dường xálợi

Dựng muôn ức thứ tháp

Vàng, bạc và pha-lê

Xa-cừ cùng mã-não

Ngọc mai khôi, lưu ly

Thanh tịnh rộng nghiêm sức,

Those who have made offerings to their shariras,

Building millions of kinds of stupas,

Made of gold, silver, or of crystal,

Mother-of-pearl, carnelian,

Rose quartz, lapis lazuli, and other gems,

Clear, pure and most ornate,

Trau giồi nơi các tháp, | Worked to grace the stupas,

Hoặc có dựng miếu đá	Or should there be those who have
	built temples
Chiên-đàn và trầm-	Out of stone, chandana, or
thủy	aloeswood,
Gỗ mật cùng gỗ khác	Hovenia, or other timbers,
Gạch ngói bùn đất	Bricks, clay, and the like,
thảy,	
Hoặc ở trong đồng	Or those who, in the barren waste,
trống	
Chứa đất thành miếu	Have piled up earth into a Buddha-
Phật	shrine,

Nhẫn đến đồng tử giỡn	Or even children who, at play,
Nhóm cát thành tháp	Have piled up sand to make a
Phật,	stupa,
Những hạng người như	All persons such as these,
thế	
Đều đã thành Phật đạo.	Have realized the Buddha Way.
31. Nếu như người vì	31. Those who, for the Buddhas,
Phật	
Xây dựng các hình-	Have erected images,
tượng	

Chạm trổ thành các	Carving all their myriads of marks,
tướng	
Đều đã thành Phật đạo.	Have realized the Buddha Way.
Hoặc dùng bảy báu	They may have used the seven
làm	gems,
Thau, đồng bạch, đồng	Or bronze or copper, white or red,
đỏ	
Chất nhôm cùng chì	Wax, lead, or tin,
kẽm	
Sắt, gỗ cùng với bùn	Iron, wood, or clay,

Hoặc dùng keo, sơn,	Or, perhaps, lacquered cloth,
vải	
Nghiêm sức làm tượng	In making Buddha images;
Phật	
Những người như thế	Persons such as these
đó	
Đều đã thành Phật đạo	Have realized the Buddha Way.
Vẽ vời làm tượng Phật	Those who painted bright Buddha
	images,
Trăm tướng phước	Adorned with the marks of their
trang nghiêm	hundreds of blessings,

Nhẫn đến đồng tử giỡn | Even children who, at play, Hoặc cổ cây và bút Hoặc lấy móng tay

Những hạng người như People such as these, thê

mình

Tự làm hoặc bảo người Whether they did it themselves or employed others,

Đều đã thành Phật đạo. Have realized the Buddha Way.

Who with a straw, a stick, or pen,

Or even with their fingernails,

Mà vẽ làm tượng Phật | Drew images of the Buddha,

Lần lần chứa công-đức	Gradually accumulated merit and
	virtue,
Đầy đủ tâm đại bi	Perfected the heart of great
	compassion,
Đều đã thành Phật đạo	And have realized the Buddha
	Way.
Chỉ dạy các Bồ-Tát	They teach only Bodhisattvas,
Độ thoát vô lượng	And rescue countless multitudes.
chúng.	

32. Nếu người nơi tháp	32. Should persons, in stupas or in
miếu	temples,
Tượng báu và tượng vẽ	Make offerings with a reverent
	heart,
Dùng hoa, hương,	To jeweled or painted images,
phan, long	
Lồng kính mà cúng	With flowers, incense, banners, or
dường	canopies,
Hoặc khiến người trổi	Or should they cause others to
nhạc	make music,

Đánh trống, thổi sừng	With drums, horns, or conches,
ốc	
Tiêu địch, cầm, không-	Pan-pipes, flutes, lutes or bamboo
hầu	lyres,
Tỳ-bà, chụp-chả đồng	Guitars, cymbals, or brass gongs,
Các tiếng hay như thế	With many wondrous sounds as
	these,
Đem dùng cúng dường	Played solely as offerings
hết	
Hoặc người lòng vui	Or if, with happy hearts, with
mừng	songs

Ca ngâm khen đức	And chants they praised the
Phật	Buddha's virtues,
Nhẫn đến một tiếng nhỏ	With even just one small sound,
Đều đã thành Phật đạo	They have realized the Buddha Way.
33. Nếu người lòng tán loạn	33. If people with scattered minds
Nhẫn đến dùng một hoa	Have given but a single flower

vẽ

Cúng dường nơi tượng | As an offering to a painted image,

Lần thấy các đức Phật

They shall gradually see numberless Buddhas.

Hoặc có người lễ lạy Hoặc lại chỉ chắp tay If they bowed in worship,

Or merely placed their palms together,

Nhẫn đến giơ một tay Hoặc lại hơi cúi đầu Dùng đây cúng dường tượng

Or even raised a single hand, Or gave a slight nod of the head, As an offering to the images,

Lần thấy vô lượng	They shall gradually see countless
Phật	Buddhas,
Tự thành đạo vô	And have, themselves, realized the
thượng	Buddha Way.
Rộng độ chúng vô số	They will rescue countless
	multitudes,
Vào Vô dư Niết-bàn	And enter Nirvana without
	residue,
Như củi hết lửa tắt.	As a fire goes out when the fuel
	has been consumed.

Nếu người tâm tán	If people with scattered minds,
loạn	
Bước vào trong tháp	Enter stupas or temples,
chùa	
Chỉ niệm Nam-mô	And say but once, "Namo
Phật	Buddha,"
Đều đã thành Phật đạo	They have realized the Buddha
	Way.
Nơi các Phật quá khứ	Be it from Buddhas of the past,
Tại thế, hoặc diệt độ,	While existent, or after their
	extinction,

Có người nghe pháp	Those who have heard this
này	Dharma,
Đều đã thành Phật đạo	Have realized the Buddha Way.
34. Các Thế-Tôn vị lai	34. The World Honored Ones of
	the future,
Số nhiều không thể	Are limitless in number;
lường	
Các đức Như-Lai đó	All of these Thus Come Ones,
Cùng phương tiện nói	Will also speak the Dharma of
pháp.	expedient devices.

Tất cả các Như-Lai	All of the Thus Come Ones,
Dùng vô lượng phương	By means of limitless expedients,
tiện	
Độ thoát các chúng	Help all living beings
sanh	
Vào trí vô lậu Phật,	To enter the Buddha's non-
	outflow wisdom.
Nếu có người nghe	Of those who have heard the
pháp	Dharma,
Không ai chẳng thành	None will fail to become Buddhas.
Phật.	

Các Phật vốn thệ	All the Buddhas have made this
nguyện	vow
Ta tu hành Phật đạo	"As to the Buddha Way which I
	have walked,
Khắp muốn cho chúng	I wish to lead all living beings
sanh	
Cũng đồng được đạo	Alike to obtain this Path."
này.	
Các Phật đời vị lai	And although the Buddhas of the
	future

Dầu nói trăm nghìn ức	Will speak a hundred thousand
	million,
Vô số các pháp môn	Countless Dharma-doors,
Kỳ thực vì nhất thừa.	They are, in fact, for the sake of
	One Vehicle.
Các Phật Lưỡng-Túc-	All Buddhas, Doubly Perfect
tôn	Honored Ones,
Biết pháp thường	Know the Dharmas are eternally
không tánh	without a nature.
Giống Phật theo duyên	The Buddha-seed arises from
sanh	conditions;

Cho nên nói nhứt thừa.	Thus they speak of the One
	Vehicle.
Pháp đó trụ ngôi pháp	This Dharma abides in the
	Dharma's position,
Tướng thế gian thường	Dwelling forever in worldly
còn	marks.
Nơi đạo tràng biết rồi	Having understood this in the
	Bodhimanda,
Đức Phật phương tiện	The Guiding Master teaches it
nói.	expediently.

Hiện tại mười phương	The Buddhas of the present in the
Phật	ten directions,
Của trời người cúng	Those who receive the offerings of
dường	gods and humans,
Số nhiều như hằng sa	Their number like the Ganges'
	sands,
Hiện ra nơi thế gian	Manifest within the world
Vì an ổn chúng sanh	To bring peace and comfort to
	living beings,
Cũng nói pháp như	And also speak Dharma such as
thế.	this.

Biết vắng bặt thứ nhứt	Knowing the foremost still
	extinction,
Bởi dùng sức phương	They use the power of expedients
tiện	To demonstrate the various paths,
Dầu bày các món đạo	In reality, for the sake of the
	Buddha Vehicle.
Kỳ thực vì Phật thừa	Knowing the conduct of living
	beings,
Biết các hạnh chúng	The thoughts deep within their
sanh	minds,
Thâm tâm nó nghĩ nhớ	Their habitual actions in the past,

Nghiệp quen từ quá
khứ
Tánh dục, sức tinh tấ
Và các căn lợi độn
Dùng các món nhân
duyên
Thí dụ cùng lời lẽ
Tùy cơ phương tiện
nói.
35. Ta nay cũng như
vậy

The nature of their desire, the power of their vigor, And their faculties, keen or dull, They employ various causes and conditions, Analogies and verbal expressions, To teach them the appropriate expedients. 35. Now I, too, am like them.

Vì an ổn chúng sanh	To bring peace and comfort to
	living beings.
Dùng các món pháp	Using various Dharma-doors,
môn	
Rao bày nơi Phật đạo	I proclaim the Buddha Way
Ta dùng sức trí huệ	I use the power of my wisdom,
Rõ tánh dục chúng	To know the nature of beings'
sanh	desires;
Phương tiện nói các	I speak all dharmas expediently,
pháp	

Đều khiến được	vui
mừng.	
<i>,</i>	,

Xá-Lợi-Phât nên biệt! Ta dùng mắt Phật xem

Thấy sáu đường chúng sanh

Nghèo cùng không phước huệ

Vào đường hiểm sanh

tử

To lead them all to happiness.

Shariputra, you should know, As I regard them with my Buddha Eye,

I see living beings in the six paths,

Impoverished, lacking blessings and wisdom,

Entering the dangerous path of birth and death,

Khổ nối luôn không	Where they suffer unremittingly.
dứt	
Sâu tham nơi ngũ dục	They are deeply attached to the
	five desires,
Như trâu "mao" mến	Like a yak caring for its tail,
đuôi	They smother themselves with
Do tham ái tự che	greed and love,
Đui mù không thấy	Blind, and in darkness, seeing
biết	nothing.
Chẳng cầu Phật thế lớn	They do not seek the mighty
	Buddha,

Cùng pháp dứt sự khổ	Or the Dharma which cuts off
	suffering,
Sâu vào các tà kiến	But instead they deeply enter into
	deviant views;
Lấy khổ muốn bỏ khổ	With suffering, they wish to cast
	off suffering.
Phật vì chúng sanh này	For the sake of these beings,
Mà sanh lòng đại bi	I give rise to the great compassion
	heart.

36. Xưa, tu ngồi đạo	36. When first I sat in the
tràng	Bodhimanda,
Xem cây cùng kinh	In contemplation, or walking
hành	about the tree,
Trong hai mươi mốt	For a full three times seven days,
ngày	
Suy nghĩ việc như vầy:	I thought over matters such as
	these:
Trí huệ của ta được	The wisdom which I have
	obtained,
Vi diệu rất thứ nhứt	Is subtle, wonderful, and foremost,

Chúng sanh các căn	But living beings are dull-rooted,
chậm	
Tham vui si làm mù	Attached to pleasure, blinded by
	delusion;
Các hạng người như	Beings such as these,
thế	
Làm sao mà độ được?	How can they possibly be saved?
Bấy giờ các Phạm-	Just then the Brahma Heaven
vương	Kings,
Cùng các trời Đế-	As well as the God Shakra,
Thích	

Bốn Thiên-vương hộ	The Four World-Protecting God
đời	Kings,
Và trời Đại-Tự-Tại	The god of the Heaven of Great
	Comfort,
Cùng các thiên chúng	And the other heavenly
khác	multitudes,
Trăm nghìn ức quyến	With retinues numbering in the
thuộc	billions
Chắp tay cung kính lễ	Reverently placed their palms
	together,

Thỉnh ta chuyển pháp-	And requested me to turn the
luân.	Dharma-wheel.
Ta liền tự suy nghĩ	I then thought to myself,
Nếu chỉ khen Phật thừa	"Were I to praise only the Buddha
	Vehicle,
Chúng sanh chìm nơi	Beings sunk in suffering
khổ	
Không thể tin pháp đó	Would be unable to believe this
	Dharma.
Do phá pháp không tin	They would slander it out of
	disbelief,

Rớt trong ba đường dữ Ta thà không nói pháp

And fall into the three evil paths. It is better that I do not speak the Dharma,

Mau vào cõi Niết-bàn Liền nhớ Phật quá khứ

But quickly enter into Nirvana."

Then I recalled that the Buddhas of the past

Thực hành sức phương tiện

Thực hành sức phương Practiced powerful expedients,

Ta nay chứng được đạo

And as I now have obtained the Path,

Cũng nên nói ba thừa.	It is fitting that I also teach Three Vehicles.
37. Lúc ta nghĩ thế đó	37. When I had been thinking thus,
Mười phương Phật đều	The Buddhas of the ten directions
hiện	all appeared,
Tiếng Phạm an-ủi ta	And with the Brahma sound
	encouraged me, saying,
Hay thay! Đức Thích-	"Good indeed, O Shakyamuni,
Ca	
Bậc Đạo-Sư thứ nhứt	Foremost Guiding Master.

Được pháp vô thượng ấy

Tùy theo tất cả Phật

Mà dùng sức phương tiện

Chúng ta cũng đều được

Pháp tối diệu thứ nhứt

Having attained the supreme

Dharma,

You follow the precedent of all

Buddhas,

To employ the power of expedient

devices.

We have all obtained as well,

That foremost Dharma, most wonderful.

Vì các loại chúng sanh	For the various kinds of living
	beings,
Phân biệt nói ba thừa.	We discriminate and teach Three
	Vehicles.
Trí kém ưa pháp nhỏ	Those of little wisdom who delight
	in lesser dharmas,
Chẳng tự tin thành	Would not believe that they could
Phật	become Buddhas.
Cho nên dùng phương	That is why we use expedient
tiện	means,

Phân biệt nói các quả	To discriminate and teach the various fruits.
Dầu lại nói ba thừa	Although Three Vehicles are taught,
Chỉ vì dạy Bồ-Tát.	It is only for the sake of teaching Bodhisattvas."
38. Xá-Lợi-Phất nên biết!	38. Shariputra, you should know,
Ta nghe các đức Phật	That when I heard the Sagely Lions'

Tiếng nhiệm mầu rất	Deep, pure, and wondrous sound,
sạch	
Xưng: "Nam-mô chư	I called out "Homage to all
Phật!"	Buddhas."
Ta lại nghĩ thế này	And further had this thought,
Ta ra đời trược ác	"I have come into a turbid, evil
	world;
Như các Phật đã nói	As the Buddhas speak,
Ta cũng thuận làm	I should follow in accord."
theo	
Suy nghĩ việc đó rồi	Having thought upon this matter,

Liền đến thành Ba-Nại. Các pháp tướng tịch diệt

Không thể dùng lời

bày

Bèn dùng sức phương

tiện

Vì năm Tỳ-kheo nói.

Đó gọi chuyển pháp

luân

Bèn có tiếng Niết-bàn

Liền đến thành Ba-Nại. I went straightaway to Varanasi.

Since the still and extinct mark of

all dharmas,

Cannot be expressed in words,

I used the power of expedients,

To instruct the five Bhikshus.

This was called the turning of the

Dharma-wheel.

Then came the sound of Nirvana,

Cùng với A-la-hán Tên pháp, tăng sai khác.

Từ kiếp xa nhẫn lại Khen bày Pháp Niếtbàn

Dứt hẳn khổ sống chết

Ta thường nói như thế

As well as "Arhatship,"

"Dharma," and the "Sangha," various names.

From remote eons onward,

I have praised and shown

Nirvana's dharma,

As the final end of birth and death's sufferings;

Always have I spoken thus.

39. Xá-Lợi-Phất phải	39. Shariputra, you should know,
biết	
Ta thấy các Phật tử	I see disciples of the Buddha,
Chí quyết cầu Phật đạo	Resolutely seeking the Buddha
	Way,
Vô lượng nghìn muôn	Limitless thousands of myriads of
ức	millions of them,
Đều dùng lòng cung	All with hearts of reverence,
kính	
Đồng đi đến chỗ Phật	All coming before the Buddha.

Từng đã theo các Phật

They had heard, from former Buddhas,

Nghe nói pháp phương

Expedient teachings of the

tiện

Dharma.

Ta liền nghĩ thế này

This causes me to think,

Sở dĩ Phật ra đời

"The reason why the Thus Come

One appears,

Để vì nói Phật huệ

Is to teach the wisdom of the

Buddha,

Nay chính đã đúng giờ. And now the time is exactly right."

40. Xá-Lợi-Phất phải biết!

Người căn chậm trí nhỏ

Kẻ chấp tướng kiêu mạn

Chẳng thể tin pháp này

Nay ta vui vô-úy

Ở trong hàng Bồ-Tát

40. Shariputra, you should know,

Those with dull faculties and slight wisdom,

Those attached to marks, the arrogant,

Cannot believe this Dharma.

I now rejoice and have no fear,

And among the Bodhisattvas,

Chính bỏ ngay phương	I shall cast expedients aside and be
tiện	straightforward,
Chỉ nói đạo vô thượng.	Speaking only of the supreme
	Path.
Bồ-Tát nghe pháp đó	When the Bodhisattvas have heard
	this Dharma,
Đều đã trừ lưới nghi	The network of their doubts will
	be rent (destroyed);
Nghìn hai trăm La-hán	Twelve hundred Arhats
Cũng đều sẽ thành	Will all attain to Buddhahood.
Phật	

Như nghi thức nói pháp

Của các Phật ba đời

Ta nay cũng như vậy Nói pháp không phân biệt

Các đức Phật ra đời Lâu xa khó gặp gỡ Chính sử hiện ra đời As the Buddhas of the three

periods of time

In such a manner spoke the

Dharma,

So do I likewise now expound

The undiscriminated Dharma.

All Buddhas come into the world

But rarely, and are hard to meet;

And when they appear in the

world,

Nói pháp này khó hơn

Vô lượng vô số kiếp

Nghe pháp này cũng

khó,

Hay nghe được pháp

này

Người đó cũng lại khó

Thí như hoa linh-thoại

Tất cả đều ưa mến

Ít có trong trời, người

It is hard for them to speak the

Dharma.

Throughout countless eons, too,

It is difficult to hear this Dharma.

And those who can hear this

Dharma—

Such people too, are rare,

Like the udumbara flower,

In which all take delight,

Which the gods and humans prize,

Lâu lâu một lần trổ.

For it blooms but once in a long, long time

41. Người nghe pháp mừng khen Nhẫn đến nói một lời Thời là đã cúng dường

Tất cả Phật ba đời Người đó rất ít có Hơn cả hoa Ưu-đàm. 41. So one who hears this Dharma, gives joyful praise,
With even just a single word,
Has thereby made offerings,
To all the Buddhas of the three periods of time.
Such people are extremely rare,

Rarer than the udumbara flower.

Các ông chớ có nghi
Ta là vua các pháp
Khắp bảo các đại
chúng
Chỉ dùng đạo nhít

Chỉ dùng đạo nhứt thừa

Dạy bảo các Bồ-Tát

Không Thanh-văn đệ tử All of you should have no doubts,

For I am the Dharma King;

I declare to the assembly:

I use only the path of One Vehicle,

To teach and transform

Bodhisattvas.

There are no Hearer Disciples.

42. Xá-Lợi-Phất các	42. Shariputra, all of you,
ông!	
Thanh-văn và Bồ-Tát	The Hearers and Bodhisattvas,
Phải biết pháp mầu này	Should know that this wondrous
	Dharma
Bí yếu của các Phật	Is the secret essence of all
	Buddhas.
Bởi đời ác năm trược	In the evil world of five
	turbidities,
Chỉ tham ưa các dục	Beings who are blissfully attached

Những chúng sanh như	To pleasures and desires,
thế	
Trọn không cầu Phật	Will never seek the Buddha Way.
đạo	
Người ác đời sẽ tới	Evil people of the future,
Nghe Phật nói nhứt	Hearing the Buddha speak of One
thừa	Vehicle,
Mê lầm không tin nhận	In their delusion will not accept or
	believe it,
Phá pháp đọa đường	But will slander it and fall into the
dữ	evil paths.

Người tàm quý trong sach

Nên vì bọn người ây Rộng khen đạo nhất thừa.

Xá-Lợi-Phất nên biết Pháp các Phật như thể Still, those with shame and purity,

Quyết chí cầu Phật đạo Who resolutely seek the Buddha Way,

> For such ones as these I praise The path of One Vehicle, extensively.

Shariputra, you should know, The Dharma of all Buddhas is like this:

tiện

Dùng muôn ức phương By means of millions of expedients,

Tùy thời nghi nói pháp

I speak Dharma in accord with what is appropriate.

Người chẳng học tập

But those who do not study it,

tu

Không hiểu được pháp | Will never come to understand it.

này

Các ông đã biết rõ

Phật là thầy trong đời

Since all of you already know All Buddhas, Masters of the World,

Việc phương-tiện tùy	Work by means of appropriate
nghi	expedients,
Không còn lại nghi	You should have no further
lầm	doubts.
Lòng sinh rất vui	Let your hearts be filled with joy;
mừng	
Tự biết sẽ thành Phật.	You know you will reach
	Buddhahood.
KINH DIỆU-PHÁP	
LIÊN-HOA	
Quyển Thứ Nhất	

Một sáng chiếu phương đông, thể diệu toàn bày, chẳng phải chỗ suy lường mà suy lường được, thầm hiểu ở trong lòng, phương tiện truyền bày một đạo nhả hương trời. NAM-MÔ PHÁP-HOA HÔI-THƯƠNG

PHẬT BÔ-TÁT (3 lần) Thế-Tôn hiện điềm tốt, Di-Lặc nghi tướng lành, Văn-Thù vì chúng rộng phô bày: Phật xưa phóng hàoquang. Ba phen mòi đấng Pháp Vương vì nói hương Diệu-Liên.

NAM-MÔ QUÁ-KHỨ NHẬT-NGUYỆT ĐĂNG-MINH PHẬT (3 lần)